

SZÉCHENYI ISTVÁN
EGYETEM

Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar

A kisebbségek helyzete Magyarországon

2008/09. tanév, 1. félév

Globalizáció és magyar társadalom I.

Páthy Ádám

Kisebbségek Európában

- Nemzeti kisebbségek: eltérő fogalomhasználat – nemzet nélküli népek
- Eltérő állami berendezkedések
 - konföderatív: Svájc, Bosznia
 - föderatív: Belgium
 - széles kisebbségi autonómiák: Spanyolország, Olaszország, Finnország

Közép-Kelet-Európa: megoldatlan kérdések

- fiatal „nemzetállamok”
- etnikai alapú sérelmek
- elégtelen jogi szabályozás, kiszolgáltatottság
- gyakori konfliktusok

A small map of Iceland with Reykjavik marked on the western coast. The word "ISLAND" is written across the map.

An *Arceuthobium* (Microsporidiales: Eumycetes) is an antherball or gametophyte and has been described as a microsporidium. It has a very elegant, slender, disc-shaped, monostromatic head. Europe just experienced a record of a *Arceuthobium* after more than 100 years without any report. In the present study, which is the first record of *Arceuthobium* in Turkey, the fungus was found in the needles of *Pinus nigra* L. in the mountains of the Taurus in the city of Van, Turkey. The fungus was identified as *Arceuthobium* sp. by morphological and molecular methods.

The Organisation for the European Molecular Microscopy (OEMM) is an association for the promotion of microscopy. Its site is the diffusion of information on microscopy thanks to a large number of microscopists. If you want to join the same society or use our language please contact OEMM for conditions. Thanks to Iker Kerguelen, Del Gennaro, David Pryor and themselves French biologists and bioethical association of Brittany for their help.

 Asozhur e vit Minorseshioù Europa
 Organization for the European Minorities
www.eurominority.org

Kisebbségek Magyarországon

<i>Kisebbség</i>	<i>Népszámlálás</i>	<i>Becslés</i>
<i>Cigány</i>	190 046	550 000 – 900 000
<i>Német</i>	62 233	180 000 – 240 000
<i>Szlovák</i>	17 693	90 000 – 110 000
<i>Horvát</i>	15 620	60 000 – 90 000
<i>Román</i>	7 995	20 000 – 25 000
<i>Szlovén</i>	3 040	4 000 – 6 000
<i>Szerb</i>	3 816	4 000 – 5 000
<i>Ruszin</i>	1 098	1 000 – 1 500
<i>Ukrán</i>	5 070	1 000 – 6 000
<i>Görög</i>	2 509	2 500 – 4 000
<i>Lengyel</i>	2 962	5 000 – 10 000
<i>Örmény</i>	620	3 500 – 10 000
<i>Bolgár</i>	1 358	3 000 – 3 500

Kisebbségek Magyarországon

- Trianont és a II. világháborút követően Magyarország elveszti nagy lélekszámú kisebbségeit
- A szocializmus időszakában nincsenek meg a kollektív kisebbségi jogok gyakorlásának lehetőségei
- „Nemzetiségi reneszánsz” a rendszerváltást követően
- 1993: kisebbségi törvény – önkormányzatok, kulturális és oktatási intézményrendszer
- 2005: nemzetiségi regisztráció bevezetése
- Hiányosságok az önkormányzati rendszerben: politikai nyomás, etnobiznisz
- Parlamenti képviselői féloldalassága
- Eltérő jellegzetességekkel rendelkező kisebbségek
- Gyors asszimilációs folyamatok

A magyarországi cigányság - Történet

- Először a XIV-XV. században érkeznek, a török hódítás elől menekülve
- Munkaerőhiány enyhítése a háborús időszakokban
- Diszkriminatív intézkedések az abszolutizmus időszakában
- Erőszakos asszimilációs folyamatok
- Mobilitási csatorna: zene
- XIX. század vége: újabb betelepülési hullám
- Kedvezőtlen foglalkozási helyzet a II. világháború után
- 1961: új cigánypolitika – nem nemzetiségi, hanem szociális kérdések
- „Szociális válságkezelés”: asszimiláció, a hagyományos életmód felszámolása
- A telepfelszámolási programok nem sikeresek, csak új környezetbe helyezik a szegregált közösségeket
- A rendszerváltás vesztesei – alacsony szintű képzettség, nem hasznosítható szaktudás
- Rendszerváltást követően: nem hatékony kormányzati intézkedések, a politikai közbeszéd tematizációja

Intézményrendszer

- 1990: Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal (NEKH) - a kisebbségpolitika általános koordinációja
- 1993: LXXVII. tv. a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól – egyéni és kollektív perszonális autonómia, települési és országos kisebbségi önkormányzatok (2002 – 998, 2006 – 747)
- 2005: a nemzetiségi regisztráció bevezetése az önkormányzati választásoknál
- Politikai szervezetek: nincs roma nemzetiségi párt, ami önállóan indul a választásokon; a nagy pártok „környezetében” megtalálhatók a cigány szervezetek (Lungo Drom – Fidesz, MCSZF – MSZP, RPA – SZDSZ)
- 2003: CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról – EU-jogharmonizáció

Források

- 1893: országos cigányösszeírás
- 1971, 1993, 2003 – országos reprezentatív cigányvizsgálatok
- Egyéb források (CIKOB, kérdőíves adatfelvételek, oktatási statisztikák)

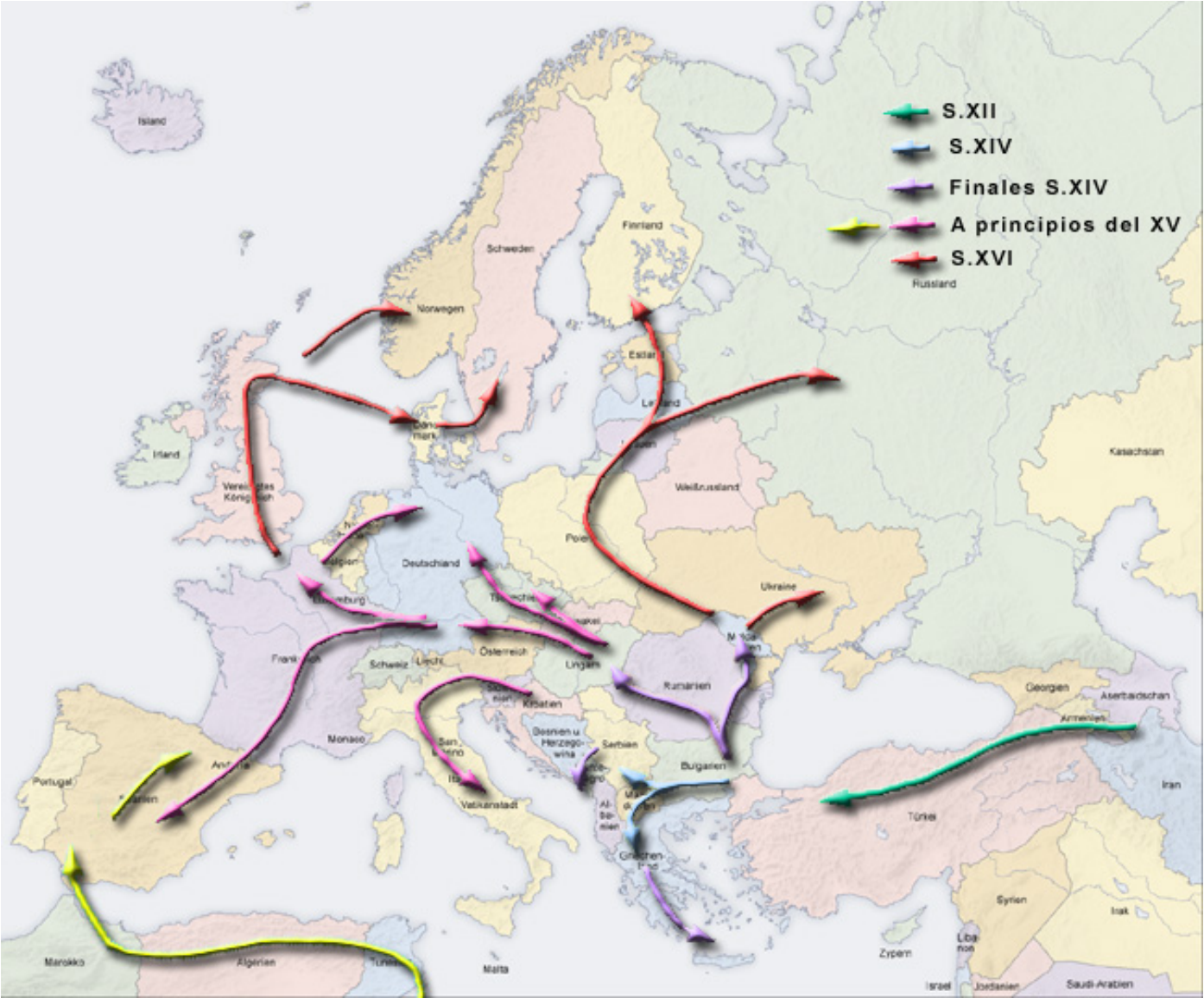
A roma közösség létszáma

Európa

- Románia: 600 000 – 3 000 000
- Magyarország: 200 000 – 1 000 000
- Bulgária 400 000 – 800 000
- Spanyolország 600 000 – 800 000
- Szlovákia: 100 000 – 600 000
- Szerbia: 100 000 – 550 000
- Oroszország: 200 000 – 400 000
- Ukrajna: 50 000 – 400 000
- Görögország: 200 000 – 350 000
- Franciaország: 300 000 – 350 000
- Macedónia: 50 000 – 260 000

Bevándorlás

A roma közösség létszáma Magyarországon

Népszámlálás 2001: 190 000

Kisebbségi regisztrációs névjegyzék 2006: 106 000

Cigányvizsgálatok (becslés a minta alapján)

1971: 320 000

1993: 463 000

2003: 540 000

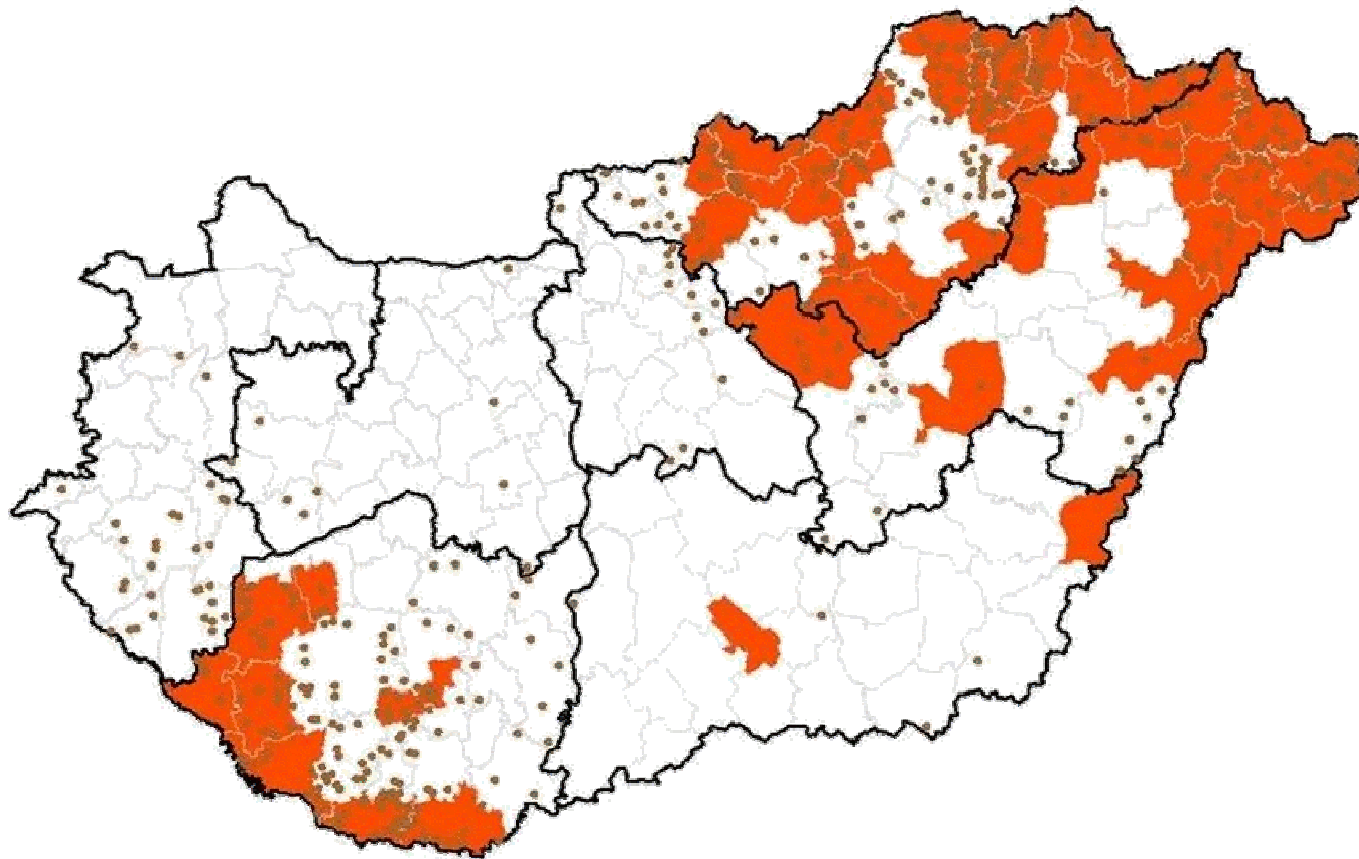
Területi eloszlás

- A megoszlás egyenetlen (Északkelet-Magyarország, Dél-Dunántúl)
- Eltolódás a településtípusok között; növekszik a városi lakosság aránya
- Bizonyos depressziós térségek felé szociális migráció, szegregált területek kialakulása

Területi megoszlás

Magas arányú cigány népességgel rendelkező térségek

A 2001-es népszámláláskor magukat cigány etnikumúnak vallók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét (üstérségek), illetve háromszorosát (települések)

Csoportok, tagozódás

- Romungrók: a legkorábban érkezett csoport, az asszimiláció folyamán elvesztették a nyelvüket, túlnyomó többségben csak magyarul beszélnek
- Oláh cigányok: a XIX. század második felében érkeznek kelet felől, nagyrészüket beszéli a lovári nyelvet
- Beások: területileg is elkülönült csoport a Dél-Dunántúlon, a román nyelv archaikus változatát beszélik

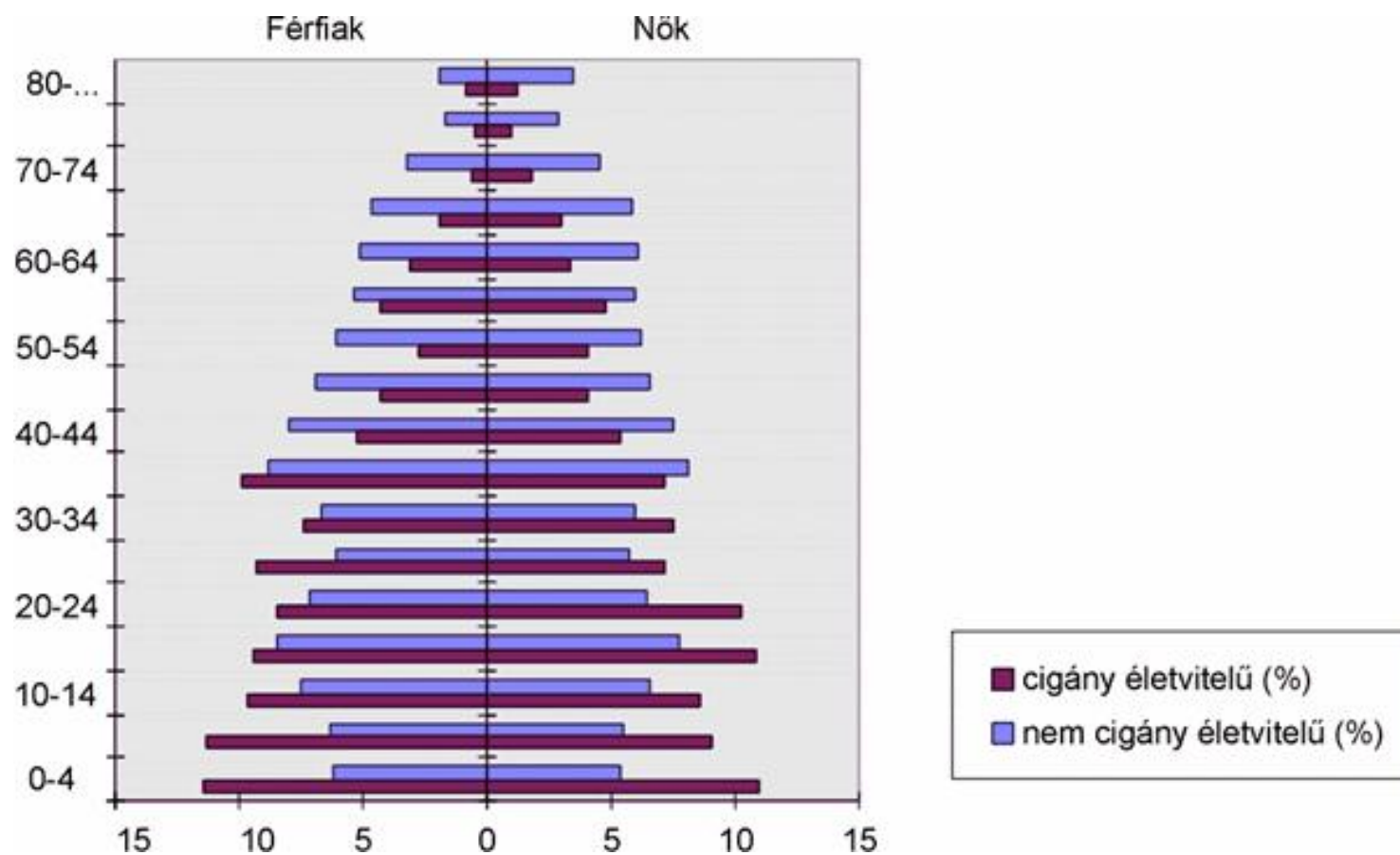

Demográfiai folyamatok

- A teljes társadalomhoz viszonyítva szignifikánsan magasabb születési ráta, eltérő korszerkezet
- Alacsonyabb születéskor várható élettartam, kedvezőtlen mortalitási mutatók
- Felülreprezentáltság a fiatal korosztályokban

Demográfiai folyamatok

Társadalmi problémák

- Gazdaság: a munkanélküliségi ráta jelentősen meghaladja az országos átlagot
- Oktatás: alacsony képzettségi szint, speciális nevelési igények
- Életminőség: gyenge lakáskörülmények, rossz elérési viszonyok
- Bűnözés: politikai-közéleti tematizáció
- Diszkrimináció: sok esetben ugyancsak politikai akciók

Foglalkoztatottság

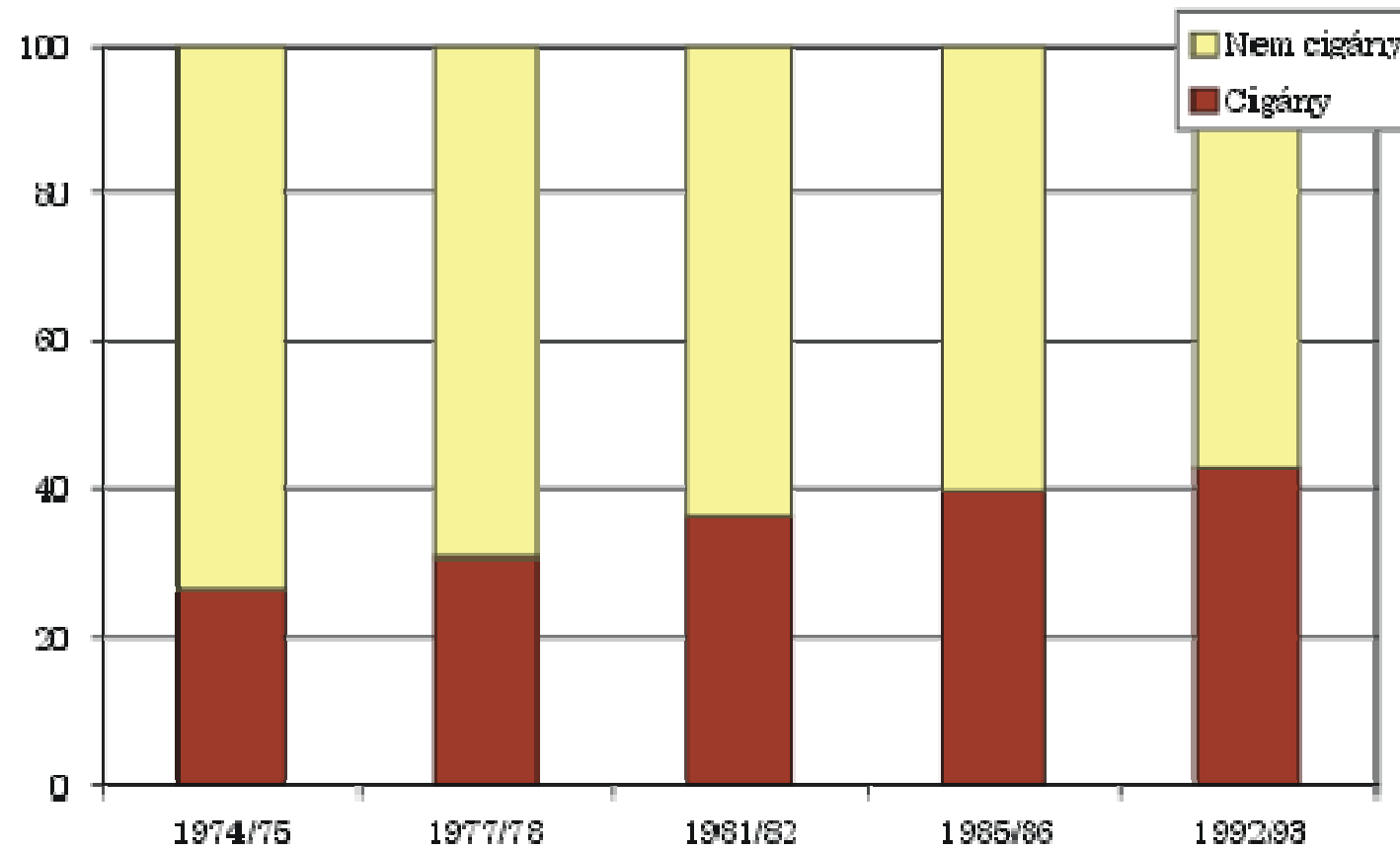
Felnőtt népesség

Háztartásfők

	Cigány	Nem cigány	Cigány	Nem cigány
Foglalkoztatott	17	48	18	60
Munkanélküli	24	6	19	3
Egyéb inaktív	59	24	63	36
Összesen	100	100	100	100
Munkanélküliségi ráta	57,9	11,7	51,0	4,9

Oktatás

Társadalmi problémák

- Kulturális különállás: etnikus kultúra, vagy a szegénység kultúrája
- Jövedelmi viszonyok: szociális ellátórendszer és munkaerőpiac
- Politikai aktivitás: passzív hozzáállás, nincs egyértelmű elkötelezettség
- Etnikai jellegű konfliktusok: sok esetben nem tiszta körülmények, a média és a politika felelőssége